

L'Església de Crist en missió en el món

Dm, 16/07/2019 per El Bon Pastor

[El Bon Pastor](#)

La Carta apostòlica Maximum Illud sobre la propagació de la fe catòlica en el món sencer (= MI) va ser signada pel Papa Benet XV el 30 de novembre de 1919. Feia un any que s'havia acabat la Primera guerra europea o Gran Guerra (1914-1918), i els estralls d'aquell terrible conflicte havien afectat greument les missions de l'Església catòlica, també anomenades «missions estrangeres». La guerra havia implicat molts estats d'Europa i els Estats Units d'Amèrica -Espanya en va ser una excepció- i havia comportat la mort de disset milions de persones, entre militars i civils. Per això el Papa Benet XV va proposar un relançament de la missió ad gentes, la missió que s'adreça als pobles que encara no coneixen o coneixen poc la fe catòlica. El proper mes d'octubre, cent anys després de la Maximum Illud, serà el Mes Missioner Extraordinari, que el Papa Francesc ha convocat i els nostres bisbes promouen. Aquest n'és el lema: «Batejats i enviats. L'Església de Crist en missió en el món».

És evident que la Carta apostòlica Maximum Illud no es pot llegir al marge dels importants documents del magisteri que han anat apareixent durant aquesta centúria, sobretot el decret Ad Gentes del Concili Vaticà II, fortament connectat amb la Lumen Gentium, i l'Exhortació apostòlica del Papa Francesc Evangelii Gaudium. En efecte, la missió pertany a l'essència mateixa de l'Església. Per tant, parlar d'Església missionera significa afirmar que l'assemblea de batejats és tota ella enviada al món per tal de comunicar l'Evangeli amb la paraula i el testimoni de vida. L'arrel de la missió hi ha la Santa Trinitat, l'amor de Déu que prové del Pare i que constitueix la relació entre les tres persones divines (Pare, Fill i Esperit Sant). L'amor del Pare engendra el Fill, es desplega en ell amb tota la força, de manera que es pot dir que el Pare es dona en el Fill. I aquest mateix amor del Pare es vessa en l'Esperit mitjançant l'amor del Fill, de manera que tots tres formen una família relligada per un amor mutu i ple. La missió sorgeix de l'amor. Per això parlem d'una missió del Fill i d'una missió de l'Esperit, ja que l'un i altre han estat enviats pel Pare, que s'ha revelat al món mogut per la seva bondat (vegeu Dei Verbum 2).

Una vegada dut a terme el disseny de salvació del Pare amb la mort i resurrecció de Jesús, que és mitjancer entre cel i terra, arriba el moment de l'Església: el dia de Pentecosta comença la missió de l'Esperit, enviat pel Fill d'acord amb la promesa del Pare (Lluc 24,49; Joan 20,22). Aleshores, l'Església «comença la predicació de l'Evangeli» (AG 4) i s'inicia el miracle de la unió dels pobles de la terra gràcies a la fe. L'Església brolla alhora de la unitat i de la diversitat promogudes per l'Esperit. L'Esperit Sant garanteix la santedat i la comunió i impulsa els carismes i els serveis, que són els instruments de la missió de l'Església, la qual s'obre al món sencer i és principi d'unitat i cohesió «de tot el gènere humà» (Lumen Gentium 1).

L'Església és una enviada, és tota ella missionera. El Papa sant Pau VI va escriure una frase lluminosa en l'exhortació Evangelii Nuntiandi (1975): «Evangelitzar és la gràcia i la vocació pròpia de l'Església, la seva identitat més profunda. L'Església existeix per a evangelitzar» (14). Sense Evangeli, no hi ha Església. I, sense Església, l'Evangeli es queda sense el seu primer portaveu. L'Església surt de Pentecosta amb la missió com a encàrrec i com a tasca, confiats pel Ressuscitat.

En l'últim moment de la seva vida terrenal, Jesús havia reunit els deixebles i els havia dit: «Aneu per tot el món / a tots els pobles» (Mateu 28,19; Marc 16,15). Però aquesta opció missionera no es pot entendre com una operació comercial, com si els deixebles fossin venedors d'un determinat missatge. La missió arreu de la terra prové del manament de Jesús de fer universal un evangeli que, per si mateix, és universal, supraètnic, global. Per això Jesús no garanteix als deixebles l'èxit numèric, mirat segons els criteris humans, sinó que els assegura que ell mateix els acompanyarà constantment amb la seva presència i el seu ajut en el lent creixement de l'Evangeli: «Jo sóc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món» (Mateu 28,20).

El gran canvi experimentat en els darrers cinquanta anys en relació a la missió -des del final del Concili Vaticà II fins a l'inici del pontificat del Papa Francesc- és l'amplitud de sentit que ha rebut aquest terme. De fet, ja l'any 1943, es publicava a París el llibre *France, pays de mission?*, obra de Henri Godin i Yvan Daniel, el títol del qual suposava un trencament del binomi «països cristians» i «països de missió». Els temps successius han mostrat que, efectivament, no es pot establir una distinció tallant entre una Europa cristiana i una Àfrica com a territori que ha de ser cristianitzat. Recordem tan sols que els catòlics ja són el vint per cent de la població africana i l'any 2025 representaran una sisena part del total de catòlics del món.

El Papa Francesc proposa enquadrar el tema de la nova evangelització en un concepte més ampli, el de missió, que l'inclou i l'integra. Així, en el seu document programàtic *Evangelii Gaudium* (EG) (2013) el Papa entén l'Església tota ella com a subjecte missioner i proposa que la reforma de l'Església es dugui a terme mitjançant una «transformació missionera» (capítol primer de la *Evangelii Gaudium*). Posar-se en estat de «missió» implica que tot el poble de Déu, tots els batejats, passen a ser evangelitzadors, es converteixen en un subjecte que comunica l'Evangeli. En paraules del Papa, la missió és «sortir de la pròpia comoditat... i arribar a totes les perifèries que necessiten la llum de l'Evangeli» (EG 20). La joia missionera no és un sentiment autoreferencial, de grup petit, de minoria selecta, sinó una alegria que creix i sobreix perquè esta empeltada en el desig profund d'una Església que porta la missió al cor i la viu generosament, sense pors ni restriccions.

D'altra banda, ha començat en l'Església un intercanvi, de gran importància, entre diòcesis de nova i d'antiga evangelització. Superada la distinció entre «països cristians» i «països de missió», veiem com, generalment de manera temporal i en períodes més curts o més llargs, no pocs deixebles missioners van a altres països i hi desenvolupen una acció pastoral fecunda. El transvasament de persones assenyalava un moment nou de la missió, segons modalitats ben diverses. En les diòcesis catalanes són freqüents els preveres provinents d'Europa de l'est, d'Àfrica i d'Amèrica que hi fan una tasca pastoral. També això succeeix en algunes congregacions religioses que compten entre els seus membres persones provinents de països llunyans, fins i tot asiàtics, i que treballen igualment en les nostres diòcesis. A més, augmenta la presència de laics i laiques d'altres països en les nostres parròquies i comunitats, i entra nova saba que les rejuveneix i les transforma. Igualment, laics i laiques de les diòcesis catalanes van a fer un servei missioner en països de nova evangelització.

Aquestes noves realitats no haurien de ser considerades el fruit d'una debilitat -la manca de vocacions locals «obliga» a portar persones de fora- sinó un signe de la

universalitat de l'Església i de la comunió entre les Esglésies. Un relleu particular ve donat per l'acció de molts laics que decideixen comprometre's en un servei missioner temporal, que subratlla la naturalesa missionera de l'Església i que esdevé una aplicació concreta de la solidaritat entre tots els qui som deixebles de Crist. D'altra banda, no poques congregacions religioses han obert noves obres apostòliques en països pobres, enduts per la convicció evangèlica que els més petits són els germans de Jesús i els primers en el Regne (vegeu Mateu 25,40).

En definitiva, la missió és una necessitat i una tasca urgent en els països de vella i nova evangelització. La missió es planteja com un retrobament en l'Evangelí de Jesús, dut a terme per persones que evangelitzen i persones que són evangelitzades a partir de les llavors sembrades per l'Esperit particularment en els pobres. Cal que aquestes llavors fructifiquin amb una comunicació de l'Evangelí viscut, que proposi amb energia les dues columnes de la fe cristiana: el coneixement del Déu trinitari, Pare, Fill i Esperit Sant, i l'encarnació del Fill de Déu, la Paraula del Pare, en les entranyes de la Verge Maria, per obra de l'Esperit Sant. Aquest va ser el projecte del gran missioner, el beat Ramon Llull, que, en plena època de cristiandat, va elaborar una extraordinària teologia de la missió en diàleg amb l'islam i el judaisme.

Llull és un exemple excel·lent de l'actualitat de la missió. Algú es pot preguntar si té sentit parlar avui de conversió, en un temps de respecte per les idees i les conviccions de l'altre. Sobre això, cal reprendre la proposta del Papa Francesc que ha afirmat, d'una banda, que no és temps de proselitisme -no es pot forçar la voluntat de ningú- però sí que és temps d'atracció de l'Evangelí, temps de sembrar la llavor de la Paraula, de comunicar «la profunditat de la riquesa, de la saviesa i del coneixement de Déu» (Romans 11,33), d'acollir i integrar els qui se senten atrets pel missatge cristià. La fe en Jesucrist mort i ressuscitat és el gran tresor que l'Església ha rebut i ha d'oferir al món.

Cent anys després, les paraules de Benet XV sobre el relleu de l'acció missionera de l'Església, són d'una gran actualitat. La missió demana deixebles missioners que escoltin la veu divina. Enviats al camp que és el món, els deixebles missioners són cridats a fer créixer la llavor sembrada pel mateix Crist, Bon Pastor, que acompanya la seva Església fins a la fi dels temps.

Armand Puig i Tàrrach

Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià